

Information om handläggningen hos JO

JO har riksdagens uppdrag att granska att domstolar och andra myndigheter följer lagar och andra författningar i sin verksamhet. Granskningen är särskilt inriktad på att undersöka om grundlagens krav på saklighet och opartiskhet iakttas samt att grundläggande fri- och rättigheter respekteras. I centrum för granskningen står myndigheternas sätt att handlägga ärenden och i övrigt utföra sina uppgifter, inte deras bedömningar av enskilda sakfrågor. JO kan inte ändra domar eller beslut och inte heller besluta om skadestånd.

Hur går granskningen till?

Alla anmälningar granskas av minst två erfarna jurister. Om det behövs begär JO in handlingar eller upplysningar från den berörda myndigheten eller domstolen. Därefter beslutas vad som ska göras, t.ex. om ärendet ska utredas vidare, överlämnas till en annan myndighet eller avslutas utan ytterligare utredning. Det slutliga beslutet i varje enskilt ärende fattas av en justitieombudsman eller en byråchef.

JO beslutar fritt vad som ska utredas

JO är, till skillnad från en vanlig myndighet, i princip fri att avgöra vad som ska utredas. JO behöver inte motivera sina beslut och besluten kan inte överklagas. Att en anmälan inte tas upp till mer ingående utredning är inte detsamma som att JO har ansett att allt har gått rätt till.

Varför avslutas ärenden hos JO?

På grund av det stora antalet ärenden formuleras ett beslut om att avsluta ett ärende mycket kortfattat, men det grundas i allmänhet på ett eller flera av nedanstående skäl:

- Anmälan gäller någon som inte omfattas av JO:s tillsyn. Det är i princip bara myndigheter och deras anställda som står under JO:s tillsyn.
- Anmälan är opreciserad eller på något annat sätt svår att förstå.
- Anmälan gäller missnöje med en myndighets beslut eller en domstols dom. Beslut och domar kan ofta överklagas till en högre instans och JO:s prövning bör inte föregripa eller ersätta detta. Beslut och domar bygger dessutom ofta på bedömningar. I bedömningsfrågor kan man ha olika uppfattningar utan att någon av dem behöver vara felaktig.
- Anmälan gäller förhållanden som en annan myndighet utreder eller har utrett. JO:s granskning ska som huvudregel inte ersätta den tillsyn och rättstillämpning som andra myndigheter ska sköta.
- Anmälan gäller händelser eller förhållanden som ligger långt tillbaka i tiden. Sådant som inträffat för mer än två år sedan utreds i princip inte.
- Det har inte kommit fram något annat än att den som anmälts i väsentliga delar har handlat på ett korrekt sätt eller så har myndigheten själv redan rättat till det anmälda missförhållandet.
- Anmälan gäller allmänna juridiska frågor eller är en begäran om råd i olika rättsliga frågor. JO:s uppdrag omfattar inte att hjälpa allmänheten med svar på allmänna juridiska frågor.
- Anmälan gäller medicinska bedömningar eller behandlingar.
- Det finns inte tillräcklig anledning för JO att ta upp ärendet, trots att gällande regler inte har följts i alla delar.